

SYLABUS		
AKADEMIA MUZYCZNA W KRAKOWIE WYDZIAŁ INSTRUMENTALNY		
Katedra Klawesynu i Instrumentów Dawnych		
<i>Stopień/tytuł naukowy</i> mgr	<i>Imię</i> Jerzy	<i>Nazwisko</i> ŻAK

<i>Kierunek studiów</i> Instrumentalistyka	<i>Specjalność</i> gra na lutni, gra na gitarze
<i>Stopień i tryb studiów</i> Studia II st. – stacjonarne/niestacjonarne	<i>Nazwa przedmiotu</i> Zagadnienia wykonawcze muzyki dawnej – lutnia, gitara
<i>Rodzaj zajęć (wykład/ćwiczenia)</i> wykład	<i>Suma godzin we wszystkich semestrach</i> 30
<i>Semestry, w których realizowany jest przedmiot</i> I,II	<i>Punkty ECTS</i> 2

OPIS PRZEDMIOTU
Wymagania wstępne
Zdanie egzaminu wstępnego na studia II. stopnia w Akademii Muzycznej w Krakowie
Treści kształcenia i tematyka zajęć
Przedmiot zawiera przegląd podstawowych informacji wskazujących na sposób gry i manieri wykonawcze stosowane na instrumentach szarpanych – lutni renesansowej, vihueli, gitarze renesansowej, lutni barokowej, chitarrone (teorbie), gitarze barokowej, gitarze romantycznej i podobnych, od końca wieku XV do ok. 1900 (Tarrega i jemu współcześni). Przedstawione są najważniejsze źródła podstawowe, jak traktaty, szkoły i krótsze instrukcje, fragmenty kompozycji z istotnymi adnotacjami, ikonografia, itp. Historyczne sposoby gry i manieri wykonawcze prezentowane są w kontekście informacji zachowanych na papierze, instrumentów z epoki, wiadomości o ich budowie, technologii wytwarzania strun, zawsze w kontekście właściwego dla wybranej epoki repertuaru. Poruszone są też problemy historycznej temperacji, szczególnie w kontekście muzyki zespołowej.
Metody nauczania (sposób prowadzenia/odbywania zajęć, używane środki)
1 godzina tygodniowo. Wykład wzbogacony o elementy audio bądź audio-wizualne, skróty treści (<i>handouts</i>) dla studentów na papierze, niekiedy trudno dostępne obcojęzyczne źródła podstawowe i/lub ich tłumaczenia; w miarę możliwości prezentacje żywych wykonań przez prowadzącego lub studentów.
Cele nauczania i efekty kształcenia (oczekiwane rezultaty nauczania, nabyte przez studentów umiejętności i wiedza)
Student winien uświadomić sobie ewolucyjny charakter rozwoju technik gry i manier wykonawczych, które nie prowadziły „od gorszej do lepszej”, a „od określonej formy do innej formy”, preferowanej w danym momencie historycznym, miejscu lub przez danego kompozytora. Powinien zauważyć wpływ lub związek budowy instrumentu na sposób gry i naturalne do wykonania na nim manieri. Informacje te mają duże znaczenie w interpretacji muzyki z danego okresu – ci, grający na instrumentach historycznych mogą traktować je bardziej dosłownie, natomiast grający na dzisiejszej gitarze klasycznej winni świadomie szukać współczesnego ekwiwalentu dla dawnej formy (podobnie jak unika się dosłowności podczas tłumaczenia tekstu literackiego na inny język). Celem przedmiotu jest też wskazanie studentom wielowiekowej, bogatej tradycji gry na rozmaitych instrumentach szarpanych, bez konieczności uciekania się do wzorów branych z historycznych instrumentów klawiszowych, dętych, czy smyczkowych, jakkolwiek niektóre manieri wykonawcze mogły być podobne dla nich wszystkich. Ogólna treść wykładów: Ważniejsze traktaty, krótsze instrukcje gry i zbiory kompozycji o charakterze pedagogicznym, poparte ilustracją dźwiękową i ikonograficzną. Materiał ułożony w porządku chronologicznym i pogrupowany tematycznie, obejmujący

technikę gry, maniery wykonawcze, elementy agogiki, artykulacji, improwizacji historycznej, itp.

Wykład I-II

okres przed 1500: gra plektronem;
po 1500: muzyka wymagająca gry palcami prawej ręki;

Wykład III-IV

w. XVI, Włochy: „klasyczne” metody gry na lutni renesansowej;
Hiszpania: vihueliści i ich instrukcje gry;

Wykład V-VI

w. XVI: informacje towarzyszące źródłom niemieckim i angielskim;

Wykład VII-VIII

ok. 1600: nowy styl gry we Francji, Anglii, Polsce;
informacje pochodzące ze źródeł na teorbę i arciliuto;
pierwsze instrukcje gry na „gitarze hiszpańskiej”, *alfabeto*, *batutto*;

Wykład IX-X

w. XVII: narodziny klasycznego stylu francuskiego w grze na lutni;
sztuka gry na gitarze F. Corbety;

Wykład XI-XII

w. XVII; źródła peryferyjne – Niemcy, Anglia, Polska;

Wykład XIII-XIV

ok. 1700: źródła śląskie i austriackie;

Wykład XV-XVI

„klasyczny” styl późnego baroku: Baron, Weiss, Bach;

Wykład XVII-XVIII

schyłkowe formy lutni; lutniści-skrzypkowie (Hagen, Kohaut);
rozmaitość form gitary; mandora, mandolina, itp.;

Wykład XIX-XX

ok. 1800: pierwsze instrukcje na 6-strunową gitarę „klasyczną”;

Wykład XXI-XXII

metody Sora, Giulianiiego, Aguado i innych;

Wykład XXIII-XIV

romantycy: Regondi, Coste i ich prawdopodobny sposób gry;
style narodowe: hiszpańskie flamenco, gitara 7-strunowa w Rosji;
tzw. „harfogitary” i podobne;

Wykład XXV-XXVI

koniec w. XIX, reforma Tarregi, jej echa w Ameryce Płd. (Manjon);

Wykład XXVII-XXVIII

uczniowie Tarregi: Pujol, Llobet;
gitara klasyczna w Ameryce Północnej;

Wykład XXIX-XXX

szkoła niemiecka: Albert, Walker;
Segovia, jego wkład we współczesną metodę gry i manifestowany dystans do przeszłości.

Możliwe języki nauczania

ZALICZENIE PRZEDMIOTU

Terminy, forma i zakres sprawdzianu umiejętności/wiedzy studenta

Egzamin ustny po drugim semestrze.

Sposoby oceny pracy studenta

Udział procentowy w ocenie końcowej

ocena ciągła (bieżące przygotowanie do zajęć i aktywność)

śródssemesterne kolokwia pisemne/ustne

końcowe zaliczenie pisemne/ustne/praktyczne	
egzamin pisemny	
egzamin ustny	80,00%
egzamin praktyczny	
kontrola obecności	
praca końcowa semestralna/roczna	
Inne: autoreferaty, autoprezentacje	20,00%
Ogółem	100 %

Literatura obowiązkowa

Howard Mayer BROWN. *Instrumental Music Printed before 1600: A Bibliography*. Cambridge, MA: Harvard University Press, 1965; reprint 2000, ISBN 1-58348-525-2.

Wolfgang BOETTICHER. *Handschriftlich überlieferte Lauten- und Gittarren- tabulaturen des 15. bis 18. Jahrhunderts*. RISM B/VII Munich, 1978.

Ernst POHLMANN. *Laute, Theorbe, Chittarrone: Die Instrumente, ihre Musik und Literatur von 1500 bis Gegenwart*. Fifth edition. Lillienthal/Bremen: Eres Edition, 1982.

The New Grove Dictionary of Music and Musicians ed. S. Sadie and J. Tyrrell (London: Macmillan, 2001)

Publikacje Angielskiego i Amerykańskiego Towarzystwa Lutniowego dotyczące poszczególnych zagadnień.

Literatura uzupełniająca